

Т. Б. Матвійчук

Городницький фарфоровий завод

«ГОРОДНИЦЬКИЙ ФАРФОРОВИЙ ЗАВОД» – одне із найстаріших підприємств України з виготовлення фарфорових виробів господарського і культурно-побутового призначення. Засн. 1799 у м-ку Городниця Новоград-Волин. пов. Волин. губ. (нині смт Новоград-Волин. р-ну Житомир. обл.). До серед. 19 ст. на ньому виробляли посуд з фаянсу і кам'яної маси, оздоблений рельєф. декором. Від 1856 на заводі налагоджено виробництво фарфору. Виготовляли сервізи із золоченими зображеннями гербів, вензелів, випускали поштучні предмети: кашпо, вази, чайниці для сухого чаю, глечики тощо. Наприкінці 19 – на поч. 20 ст. в Городниці виготовляли фігурні коробки у вигляді великої грушки на зеленому листку. Після більшов. перевороту 1917 «Г. ф. з.» продовжував виготовляти посуд на традиц. засадах. Від 1930-х рр. перейшов на виробництво посуду і скульптури малих форм. Під час нім.-фашист. окупації зруйнований. Лише 1950 виробництво на відбудованому підприємстві досягло довоєн. рівня. Асортимент розширився. Від 1955 на заводі почали використовувати поточні лінії для декорування виробів, протягом 1960–70 здійснили реконструкцію діючих цехів і збудували нові вироб. корпуси, механізували та автоматизували чимало вироб. процесів, 1965–75 вперше у колиш. СРСР побудували 2 швидкісні автомат. печі, у результаті чого час випалення виробів зменшився від 30 до 6 год. Від 1993 – з колектив. формою власності. 1995–98 підприємство зуміло уникнути банкрутства, своєчасно перевівши всі пічні агрегати на газоподібне паливо. Продукцію «Г. ф. з.» знають як в Україні, так і за її межами. Підпр-во брало участь у міжнар. виставках у Бельгії, Ізраїлі, Араб. Еміратах, Ірані та ін. За досягнення у виробництві та торгівлі отримало низку нагород. Нині тут виготовляють столові сервізи та гарнітуру, кавові і чайні сервізи на 6 та 12 персон, кухлі, тарілки, сувеніри та подарунк. вироби. Сервізи оздоблюють підглазур. розписом, часто з позолотою. У декорі широко застосовують мотиви укр. нар. мистецтва, в оздобленні побут. виробів масового випуску – трафарет, штамп, декалькоманію, аерографію, якими виконують обідки, кольор. смужки, розкидні квіти, листочки тощо. 5 % від випуску продукції становлять сувенірні скульптури, 95 % – госп. посуд. Асортимент продукції постійно розширюється й оновлюється. «Г. ф. з.» дає переваж. частині працездат. насел. (1,1 тис. осіб) Городниці робочі місця, а також забезпечує опаленням заг.-осв. школу, дитсадки, багатоквартирні будинки. Директор – П. Горбань (від 1986).

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Гаврилюк Ю. Скульптура Городницького фарфорового заводу 1917–1941 рр. // Львівський інститут прикладного та декоративного мистецтва. VI наукова конференція, присвячена підсумкам науково-дослідної роботи кафедр інституту за 1964 р. Л., 1965;
2. Його ж. Дореволюційна кераміка Городниці // Тези доповідей VII наукової конференції ЛДШПДМ. Л., 1966;
3. Городницькому фарфоровому заводу – 200 лет. К., 1999.

Бібліографічний опис:

Городницький фарфоровий завод / Т. Б. Матвійчук // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-31438>. – Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).